

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
GÜLŞEHİR MESLEK YÜKSEKOKULU
BANKACILIK VE SİĞORTACILIK PROGRAMI

Öğr.Gör. Müjdat Güngör

DERSİN ADI

BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİ

1. HAFTANIN KONUSU

Sigortacılıkla İlgili Temel Bilgiler

1) SİĞORTANIN TANIMI VE KAPSAMI

Türk Ticaret Kanunu'nda sigorta şu şekilde tarif edilmektedir: “Sigorta bir akittir ki bununla sigortacı bir prim karşılığında diğer bir kimsenin para ile ölçülebilir bir menfaatini halele uğratan bir tehlikenin (bir rizikonun) meydana gelmesi halinde tazminat vermeyi yahut bir veya birkaç kimsenin hayat müddetleri sebebiyle veya hayatlarında meydana gelen belli birtakım hadiseler dolayısıyla bir para ödemeyi veya sair edalarda bulunmayı üzerine alır.”

Bu tanımdan da anlaşılacağı gibi sigortada bulunması gereken birtakım özellikler vardır:

- Yazılı bir sigorta sözleşmesi yapılmış olmalıdır.
- Sözleşmeyle kayıt altına alınan bu sigortanın bir bedeli olmalıdır.
- Sigortacı, sigortayı bir prim karşılığında yapmalıdır.
- Sigortacı meydana gelen hadiselerden dolayı para ödemeyi yani teminatı veren kimse olmalıdır.
- Sigortalı, teminata hak kazanan kişidir.

2) SİĞORTA SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI

- **Sigortacı:** Sigorta sözleşmesi ile bir prim karşılığında, diğer tarafa (sigortalı/lehdar) tazminat ödemeyi üstlenen, risk taşıyan taraftır.
- **Sigortalı:** Sigorta sözleşmesi ile teminat sunulan taraftır. Böylelikle, sözleşmesinin bir tarafı olarak, teminat kapsamındaki risklerden birinin gerçekleşmesi neticesinde oluşan hasarın sigorta şirketinden tazmin edilmesi için talepte bulunmaya yasal olarak hakkı bulunan kişidir.
- **Sigorta Ettiren:** Bir sigorta sözleşmesinin kurucu taraflarından biri olup, sigorta şirketinden sigorta güvencesini satın alan kişi demektir. Bir diğer deyişle, sigorta sözleşmesinde bir taraf sigorta şirketi iken, diğer taraf ise sigorta ettirendir. Genellikle

sigorta sözleşmelerinde sigorta ettiren, sigortalı ve lehdar (sigortadan yararlanan kişi) aynı kişi olmaktadır. Ancak bazı sigorta sözleşmelerinde sigorta ettiren, sigortalı ve lehdar farklı kişiler olabilir. Mesela yanında çalışan bir kişi için sağlık sigortası yaptıran işveren bu durumda sigorta ettirendir, ancak sigortanın sunduğu güvenceden yararlanan kişi başkası, yani çalışanıdır.

- ***Sigortadan Faydalanan Taraf:*** Bir sigorta sözleşmesinde riskin gerçekleşmesi halinde sigortanın yararından yararlanacak kişidir. Lehdar da denilmektedir.

3) TÜRKİYE’DE SİGORTACILIK TARİHİ

19. yüzyılın ikinci yarısından önce, Türkiye’de sigortacılıktan söz etmek pek mümkün değildir. Ancak bu yüzyılın ikinci yarısında meydana gelen yangınlar ve bunların sonucunda uğranılan büyük hasarlar, sigortanın doğmasına neden olmuştur. Özellikle 1870 yazında Beyoğlu’ndaki yangında (Büyük Pera Yangını) çok sayıda işyeri, ev, cami ve kilisenin yanması, bu bölgede de daha çok yabancı ve yabancılarla ilişkide olan zenginlerin oturması, sigortanın gelişme sürecini hızlandırmıştır. 1872 yılında İngiliz sigorta şirketleri, açtıkları temsilciliklerle Türkiye’de ilk sigortacılık faaliyetlerini başlatmışlardır. İngilizlerden sonra Fransızlar da Türkiye’ye ilgi göstermişler ve 1878 yılında ilk Fransız şirketi faaliyetlerine başlamıştır. Daha sonra Almanya, İtalya ve İsviçre gibi yabancı ülkelere ait sigorta şirketlerinin çalışmaları ile sigortacılık genişlemeye başlamıştır.

1893 yılında ise Osmanlı Umum Sigorta Şirketi, ilk yerli sigorta şirketi olarak çalışmaya başlamış ve bu tarihten sonra sigortacılık konusunda birçok düzenleme yapılmıştır. 1999 depreminden sonra, 2000 yılında meskenler için zorunlu hale getirilen deprem sigortalarını yürütmek üzere “Doğal Afet Sigortaları Kurumu (DASK)” tesis edilmiştir.

Sigortacılık konusundaki düzenlemeler sadece doğal afetler ile sınırlı kalmamıştır. 28 Mart 2001 tarihinde kabul edilen “Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu” ile kurulan Bireysel Emeklilik Sistemi, 27 Ekim 2003 tarihinde faaliyete geçmiştir.

4) ÖRNEK SORULAR

Soru-1) Aşağıdakilerden hangisi bir sigortada bulunması gereken özelliklerden değildir?

- a) Bir sigorta sözleşmesi yapılmış olmalıdır.
- b) Sigortanın bir bedeli olmalıdır.
- c) Sigorta, bir prim karşılığında yapılmalıdır.
- d) Sigorta yaptıran kişi 65 yaşının üstünde olmalıdır.

Soru-2) Aşağıdakilerden hangisi sigortanın taraflarından değildir?

- a) Sigortalı
- b) Sigorta Üniversitesi Rektörü
- c) Sigortacı
- d) Sigorta Ettiren

Soru-3) 1893 yılında kurulan ilk yerli sigorta şirketi hangisidir?

- a) Groupama Sigorta
- b) Allianz Sigorta
- c) Osmanlı Umum Sigorta Şirketi
- d) NN Sigorta

Soru-4) Osmanlı Devleti'nde sigortanın doğmasına neden olan olay aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Yangın
- b) Fırtına
- c) Hortum
- d) Yoğun kar yağışı

5) KAYNAKLAR

- Metin COŞKUN. “Temel Sigortacılık Kavramları” (İnternet Kaynağı).
- Fuat ERDAL (2018). “Hayat Sigortaları ve Bireysel Emeklilik Sistemi.” Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayını, No: 1484.
- Cengiz KILIÇ. “Bireysel Emeklilik ve Sosyal Güvenlik Sistemi.” İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi.
- Türkiye Sigorta Birliği (www.tsb.org.tr)
- Türk Ticaret Kanunu.